

Notulen van de vergadering gehouden op vrijdag
2 juni 1967 in de Trêveszaal, aangevangen 's morgens om tien
uur en 's middags voortgezet

Aanwezig: De minister-president De Jong en de ministers Bakker,
Beernink, De Block (bij de punten 5 t/m 12), Klompé,
Lardinois, Luns, Polak, Roolvink, Schut, Den Toom,
Udink, Veringa en Witteveen

Voorts is aanwezig staatssecretaris Van Es (punt 4 c)

Secretaris: drs. J.Middelburg

Notularis : mr.J.P.M.H.Merckelbach

2. Mededelingen

a. Benoeming staatssecretaris van Buitenlandse Zaken

Minister Luns stelt voor akkoord te gaan met de voor-
dracht ter benoeming van het Kamerlid H.J.de Koster tot staats-
secretaris van Buitenlandse Zaken. De raad kan zich met dit
voorstel verenigen.

2 b. Representatie

Minister Klompé deelt mede dat zij een uitnodiging
van het Prins Bernhard Fonds om aanwezig te zijn bij de uit-
reiking van de Zilveren Anjer op 27 juni heeft aanvaard.

Minister Roolvink deelt mede een uitnodiging te heb-
ontvangen voor de jaarvergadering op 8 juni van de Nederlandse
Maatschappij voor Nijverheid en Handel, waaraan hij helaas geen
gevolg kan geven. Spreker is van oordeel dat het kabinet hierbij
wel acte de présence moet geven. De minister-president adviseert
minister Roolvink hierover met minister De Block contact op te
nemen.

Minister Luns ....

4 e. Verslag topconferentie te Rome (Zie notulen m.r. 26 mei 1967, punt 4 b)

De minister-president brengt verslag uit over het verloop van de EEG-topconferentie te Rome. Op deze conferentie - de dag na de herdenkingsdag - opende de Italiaanse premier Moro de eerste ronde die door de verklaring van spreker werd afgesloten. In zijn verklaring heeft spreker duidelijk de Nederlandse standpunten uiteengezet ten aanzien van de democratische inslag van de Europese Gemeenschappen, het verband van de Gemeenschappen met de Atlantische wereld, het belang van een spoedig overleg met de Britse regering over de Britse toetreding, het open karakter van de Gemeenschap en de Nederlandse bereidheid ook politieke consultatie in overweging te nemen, indien van meet af aan Groot-Brittannië daarbij betrokken wordt. Premier Moro heeft als de drie belangrijkste discussiepunten genoemd: de fusie van de executieven, de toetreding van Groot-Brittannië en het instellen van politieke consultaties. Ten aanzien van de fusie van de drie executieven werd men het snel eens over de datum 1 juli, waarbij door Nederland het voorbehoud werd gemaakt van voorafgaand overleg met de Kamer. Over de Britse toetreding werd afgesproken de procedure van artikel 237 van het EEG-verdrag op 6 juni a.s. in Brussel te laten bespreken door de ministers van buitenlandse zaken. De discussie over de politieke consultaties had een minder vlot verloop. President De Gaulle hield hierover een warm betoog waarmee door premier Moro en de Duitse bondskanselier Kiesinger werd ingestemd. België en Luxemburg sloten zich aan bij de Nederlandse bezwaren tegen het politieke overleg met de institutionalisering en de instelling van een secretariaat, omdat hierin een uitholling van de Europese commissie en een afsluiting van de Gemeenschap in strijd met de openheid wordt gezien. In de tweede ronde, waarin Duitsland zich nog meer bij Frankrijk aansloot, is spreker aan het Nederlandse standpunt blijven vasthouden waardoor men in een impasse kwam die premier Moro trachtte te overbruggen door het communiqué aan de orde te stellen. In punt 6 van dit communiqué doemden echter weer dezelfde kwesties op met als gevolg dat de discussie weer vastliep. Na een suggestie van president De Gaulle voor een toptoverleg van de ministers van buitenlandse zaken, hetgeen door Nederland niet uitgesloten werd geacht, stelde premier Van den Boeynants voor de vergadering te schorsen. Tijdens de schorsing heeft minister Luns overleg gepleegd met president De Gaulle, premier Van den Boeynants en minister Harmel. Men werd het tenslotte eens over een "onderzoek naar de mogelijkheden van overleg tussen de ministers van buitenlandse zaken". Ook een tweede topconferentie werd nog als eventualiteit genoemd; president De Gaulle vroeg of deze conferentie in Den Haag zou kunnen worden gehouden. Hoewel

geen concrete.....

geen concrete resultaten zijn bereikt acht spreker het bevredigend dat, zonder dat hierdoor een complete breuk is ontstaan, niet is overgegaan tot institutionalisering van het politieke overleg tussen de Zes. 's Avonds, tijdens het contra-diner op de Franse ambassade, waarbij spreker en minister Luns de "operatie charme" van president De Gaulle ondervonden, is spreker in een persoonlijk gesprek met het Franse staatshoofd gebleken dat vooral de behandeling die deze in het verleden van de zijde van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten heeft ondervonden er de oorzaak van is dat hij in zijn hart gekant is tegen de Britse toetreding en alle mogelijkheden zal aangrijpen om deze te torpederen of te vertragen. Minister Luns wijst erop dat Nederland vóór de conferentie vooral bezorgd was dat in het algemeen belangrijke EEG-zaken zouden worden afgedaan en dat in het bijzonder over de materiële inhoud van het Britse verzoek van toetreding zou worden gesproken. Ook de voorstellen tot institutionalisering van het politieke overleg - in feite het oude Fouchet-plan - konden worden teruggedrongen. Dit was moeilijk omdat de Belgen in weerwil van vooraf gemaakte afspraken, met een voor Nederland onaanvaardbaar voorstel kwamen, waarin werd verklaard dat politiek overleg en de instelling van een secretariaat nuttig zouden zijn en waarin de ministers van buitenlandse zaken werd opgedragen de mogelijkheden hiertoe te onderzoeken, zonder dat hierbij de participatie van Groot-Brittannië werd genoemd. Vooral dit laatste was geheel in strijd met duidelijk gemaakte onderlinge afspraken. Spreker heeft de indruk dat minister Harmel zijn plannen ten aanzien van de NAVO ook op de EEG wil projecteren. Het niet bereiken van resultaten acht spreker in zoverre gelukkig dat in ieder geval geen misverstanden zijn ontstaan. De Nederlandse delegatie heeft zich consequent gehouden aan de lijn die gedurende de afgelopen tien jaren werd gevolgd en aan de afspraken die hierover tussen kabinet en Kamer bestaan.

Minister Polak vraagt hoe het waarschijnlijke verloop van de besprekingen van de ministers van buitenlandse zaken in Brussel zal zijn. Minister Luns antwoordt dat de Fransen, gesteund door de Duitsers, wel zullen insisteren op een nadere bestudering van de filosofie rond de Britse toetreding. Spreker zal er dan met de meeste klem op wijzen dat dit alleen in een gesprek met Groot-Brittannië kan worden getest en dat dit gesprek voor de zomervakantie moet plaats vinden.

Minister Luns deelt vervolgens mede dat bij het bezoek aan Rome van Italiaanse zijde is gevraagd of de Nederlandse Aardoliemaatschappij wat soepeler kan zijn met betrekking tot de aardgaslevering aan Italië. De minister-president deelt mede dat minister Andreotti hem heeft gezegd dat het Nederlandse aardgas voor Italië te duur is, waardoor Italië genoodzaakt is aardgas te betrekken uit de Sowjet-Unie of uit Lybië. Spreker verzoekt minister Luns hierover een notitie voor minister De Block op te stellen.